

การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการประมงชายฝั่งโดยองค์กรท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี และนราธิวาส มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงสถานภาพ เงื่อนไขในการพัฒนาศักยภาพของชุมชน และองค์กรท้องถิ่น และการบูรณาการของการบริหารจัดการประมงชายฝั่งโดยองค์กรท้องถิ่น โดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วม การสำรวจเอกสาร การเข้าร่วมเวทีประชุมที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่มย่อย การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การจัดเวทีสัมมนาระดมความคิด ผลจากการศึกษา สถานภาพของชุมชน พบว่า ทั้ง 3 ชุมชน 1) ยังมีทุนทางสังคมเหลืออยู่ ซึ่งประกอบด้วย ฐานทรัพยากร องค์กรความรู้ ระบบคุณค่า ความเชื่อ และ เครือข่ายทางสังคม แต่ทุนเหล่านี้ได้ลดลงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ยกเว้นเครือข่ายทางสังคมที่แต่ละชุมชนขยายใหญ่ขึ้น โดยเฉพาะจากภายนอก แต่คุณภาพภายในไม่ได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย 2) ชุมชนประสบภัยคุกคาม ที่สร้างแรงกดดันต่อฐานทรัพยากร คือ จากการทำประมงของเรืออวนรุน อวนลาก และเรือปั่นไฟ ในเขต 3,000 เมตร ที่เกิดขึ้นมายาวนาน 3) แล้วการดำเนินกิจกรรม เพื่อหาทางออกของชุมชน กิจกรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อฟื้นฟูทุนของชุมชนเป็นหลัก โดยเฉพาะฐานทรัพยากร ผลการศึกษา สถานภาพขององค์กรท้องถิ่น โดยพิจารณาถึง 1) โครงสร้างขององค์กร พบว่า องค์กรของรัฐ มีโครงสร้างชัดเจน ไม่สลับซับซ้อนมาก ยกเว้นสถาบันการศึกษา ส่วนองค์กรอื่นๆ ไม่เห็น

โครงสร้างที่ชัดเจน 2)การดำเนินงานขององค์กรแตกต่างกันไปตามบทบาทของแต่ละองค์กร องค์กรที่มีบทบาทโดยตรง เช่น ประมงจังหวัด และสมาพันธ์ประมงพื้นบ้าน ภาคใต้ การดำเนินงานเป็นไปเพื่อกิจกรรมประมงทั้งหมด ส่วนองค์กรส่วนท้องถิ่นทั้งระดับตำบลและจังหวัดยังมีสัดส่วนของงานประมงน้อยโดยเฉพาะในระดับจังหวัดมีปริมาณน้อยมากและให้ความสำคัญเป็นอันดับรอง สำหรับองค์กรอื่นๆจะเข้ามามีบทบาทโดยการสนับสนุนการดำเนินการของชุมชนตามที่ชุมชนต้องการเป็นหลัก สำหรับเงื่อนไขในการพัฒนาศักยภาพของชุมชน คือ 1)ควรมีการจัดการความสัมพันธ์ของทุนทั้ง 4ทุนที่ชุมชนมีอยู่ ได้แก่ (1)เรื่องระบบคุณค่า เพื่อฟื้นฟูความเป็นชุมชน ด้วยการต้องเริ่มจัดการคนในชุมชน โดยชุมชนเอง (2)เครือข่ายทางสังคม โดยเพิ่มคุณภาพการแลกเปลี่ยนเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ภายในชุมชน 2)การลดภัยคุกคาม เพื่อฟื้นฟูฐานทรัพยากร ชุมชนพยายามผลักดันการจัดการของรัฐให้เข้มงวดจริงจังกับการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ส่วนเงื่อนไขในการพัฒนาศักยภาพขององค์กร คือ 1)การไม่ติดกับโครงสร้าง 2)การเปิดพื้นที่ข้อมูลให้เพิ่มขึ้น สุดท้ายในส่วนที่เกี่ยวกับกลไกและวิธีในการบูรณาการการจัดการประมงชายฝั่ง โดยองค์กรท้องถิ่น คือ 1)การพัฒนาศักยภาพองค์กรตามเงื่อนไขข้างต้น ผ่านการปรับท่าทีการทำงาน โดยเฉพาะทำที่ส่วนบุคคล 2)การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน ด้วยการใช้จุดแข็งและลดจุดอ่อนของแต่ละองค์กร โดยการสร้างกลไกให้เกิดพื้นที่แลกเปลี่ยน 3)การเพิ่มพื้นที่กิจกรรมในชุมชนเพื่อลดการกดดันต่อฐานทรัพยากร

This qualitative research aims to investigate the state and condition of the development of local organizations and communities, as well as those of the integration of coastal fishery management by the local organizations. The participatory research methods include literature reviews, forums, focus groups, in-depth interviews and brainstorming.

It is found that 1) the state of the three target communities: their remaining social capital, including natural resource base, local knowledge, values systems, beliefs, and social networks, has declined both in quality and quantity. The broader external social networks are in contrast with the quality of the internal ones. 2) The natural resource base of the communities has been threatened by trawling, pushing and nocturnal anchovy trawlers, which illegally invade the three-kilometer restrictive zone for years. 3) The communities struggle to develop a number of activities for the social capital restoration, particularly their natural resource base. The findings of the local organizations focusing on their structures are that 1) the structures of governmental organizations are clear and not complicated, except educational institutions, whereas those of the others are not obvious. 2) Their operations are different in accordance with their specific roles. All tasks of Provincial Fishery Office and the Federation of Southern Small-Scale Fishermen are related to fishery due to their roles. Whereas, most tasks of local authorities at the subdistrict and

provincial levels hardly cover fishery issues, which are ranked low priorities. The other organizations work to support the communities as needed. Regarding the conditions of developing the community competence, the recommendations are: 1) to strengthen the interrelationship of the community's social capital as follows: a) values systems by restoring the collective sense of community with cooperative initiatives of the community members; and b) to strengthen the social relationships in the communities to increase the internal social networks. 2) The communities are to induce the strong law enforcement of the illegal fishing in order to reduce the threat of their natural resource base. The conditions of developing the organizational competence include 1) not constraining by the structural limitations, and 2) broadening space for information. As for the mechanisms and approaches to integrating the fishery management by the local organizations, the following suggestions are : 1) to develop the organizational competence as mentioned above, including the improvement of individual working styles; 2) to develop collective working culture by emphasizing specific strength and reducing weakness of each organization through creating mechanisms for idea exchanges; and 3) to increase space for activities in the communities to reduce the threat of natural resource base.